[א] [א]אין האשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה: **גמ'** מנא הני מילי אמר רב חסדא דאמר קרא [א] ויאמר אחיה ואמה תשב הנערה אתנו ימים או עשור מאי ימים אילימא תרי יומי משתעי איניש הכי אמרו ליה תרי יומי אמר להו לא אמרו ליה עשרה יומי אלא מאי ימים שנה דכתיב [ב] ימים תהיה גאולתו ואימא חדש דכתיב [ג] עד חדש ימים אמרי דנין ימים סתם מימים סתם ואין דנין ימים סתם מימים שנאמר בהן חדש אמר רבי זירא תנא [ב] [ב]קטנה בין היא ובין אביה יכולין לעכב בשלמא איהי מצי מעכבא אלא אביה אי איהי ניחא לה אביה מאי נפקא ליה מינה סבר השתא לא ידעה למחר מימרדא ונפקא ואתיא ונפלה עילואי אמר רבי אבא בר לוי [ג]אין פוסקין על הקטנה להשיאה כשהיא קטנה אבל פוסקין על הקטנה להשיאה כשהיא גדולה פשיטא מהו דתימא ליחוש דלמא מעיילא פחדא מהשתא וחלשה קא משמע לן אמר רב הונא בגרה יום אחד ונתקדשה נותנין לה שלשים יום כאלמנה מיתיבי בגרה הרי היא כתבועה[א] מאי לאו כתבועה דבתולה לא כתבועה דאלמנה תא שמע [ג] בוגרת ששהתה שנים עשר חדש רבי אליעזר אומר הואיל וחייב בעלה במזונותיה יפר אימא בוגרת וששהתה שנים עשר חודש רבי אליעזר אומר הואיל ובעלה חייב במזונותיה יפר תא שמע המארס את הבתולה בין שתבעה הבעל והיא מעכבת ובין שתבעה היא ובעל מעכב נותנין לה שנים עשר חדש משעת תביעה אבל לא משעת אירוסין ובגרה הרי היא כתבועה כיצד [ד]בגרה יום אחד ונתקדשה נותנין לה שנים עשר חדש ולארוסה שלשים יום תיובתא דרב הונא תיובתא מאי ולארוסה שלשים יום אמר רב פפא הכי קאמר[ב] [ה]בוגרת שעברו עליה שנים עשר חדש בבגרות ונתקדשה נותנין לה שלשים יום כאלמנה: הגיע זמן ולא נישאו: [ד] אמר עולא [ו]דבר תורה ארוסה בת ישראל אוכלת בתרומה שנאמר [ד] וכהן כי יקנה נפש [ה]קנין כספו והאי נמי קנין כספו הוא מה טעם אמרו אינה אוכלת שמא ימזגו לה כוס בבית אביה ותשקה לאחיה ולאחותה[ו] אי הכי הגיע זמן ולא נישאו נמי התם דוכתא מייחד לה אלא מעתה לקיט כהן לישראל לא ליכול בתרומה דלמא אתו למיכל בהדיה השתא מדידהו ספו ליה מדידיה אכלי רב שמואל בר רב[ג] יהודה אמר משום סימפון אי הכי נכנסה לחופה ולא נבעלה נמי התם מיבדק בדיק לה והדר מעייל[ד] אלא מעתה עבד כהן שלקחו מישראל לא ליכול בתרומה משום סימפון [ז] [ז]סימפון בעבדים ליכא דאי דאבראי הא קחזי ליה ואי דגואי למלאכה קא בעי ושבסתר[ט] לא איכפת ליה [ח] [ח]נמצא גנב או

קוביוסטוס

אין האשה אוכלת כו'. טעמא מפרש בגמרא: **גמ'** ואימא. מאי ימים חודש ועשור עשרה ימים: יכולין לעכב. מלינשא עד שתגדל: מימרדא ונפקא. תמרוד בבעלה שלא תוכל לסבול ותצא ותבא אלי על שתגדל ונמצאתי צריך לתכשיטין אחרים: להשיאה כשהיא קטנה. שטורח הוא לה: אבל פוסקין כו'. ודוקא בלא קידושין אבל קידושין בקטנות לא עד שתגדל ותאמר בפלוני אני רוצה[ט]: נותנין לה שלשים יום כאלמנה. משעת אירוסין שכיון שבגרה היא מכינה תכשיטין קודם בגרות שאינה רוצה לשהות עוד: כתבועה. כאילו תבעה להכין עצמה לנישואין: דבתולה. שנים עשר חודש משעת אירוסין: יפר. נדריה בלא שותפות דאב שמעינן מיניה דבוגרת נמי אינו חייב במזונותיה עד ששהתה י"ב חודש: וששהתה. והכי קאמר בוגרת לסוף שלשים והנערה ששהתה שנים עשר חודש: בעל נמי יהבו ליה רבנן זימנא כדתנן במתני'[י] לפרנס עצמו בצרכי חופה: ולארוסה שלשים יום. ויש ארוסה שאין נותנים לה אלא שלשים יום ולקמן מפרש לה: נותנין לה שלשים יום. משעת אירוסין: שמא ימזגו לה כוס. של תרומה: בבית אביה גרסינן[ו]: דוכתא מייחד לה. מאחר שהוא זן אותה תמיד מוליאה מבית אביה ומייחד לה מקום שלא תפסיד מזונותיו לחלקם לקרוביה: לקיט. [ז]שסוכרו ללקוט תבואתו: לקיט כהן. לקיט שהוא כהן ונשכר לישראל: משום סימפון. הוא דאמר[ח] ארוסה לא תאכל תרומה עד שיגיע זמן שחייב במזונותיה ולשון סימפון הוא ביטול[ט] כגון שובר המבטל שטר קרוי סימפון[כ] ומום באשה או בבהמה שמבטל המקח קרוי סימפון והכא גזור בה שמא ימלא בה מום ונמלאו קידושי טעות ובטלים ונמלא שאכלה זרה בתרומה: אי הכי נכנסה לחופה ולא נבעלה. קס"ד שעדיין אינו מכיר במומין שבה ואמאי תני מתני' אפילו למשנה אחרונה עד שתכנס לחופה וכ"ש דקשיא משהגיע זמן דמשנה ראשונה: מיבדק בדיק לה. ביד קרובותיו: סימפון בעבדים ליכא. אין מומו מבטל מקח:

קודיוסטוס

ואין דנין ימים סתם מימים שנאמר בהם חדש. והא דכתיב[ו] ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים ודרשינן בשילהי החולץ (יבמות דף מח:) ירח שלשים ימים ולא אמר התם ימים שנים עשר חודש משום דכתיב אבל ירח: **אי** איהו ניחא לה אביה מאי נפקא ליה מינה. משמע כיון דלא נפקא ליה מינה הוי מרידה ופוחתין מכתובתה[מ] ותימה דאטו משום דאין האב רוצה נקנוס הקטנה בכתובתה היא מה פשעה וי"ל דהוה לן למימר יגרשנה בלא כתובה שהרי כתובתה לאב: **בגרה** יום אחד ונתקדשה כו'. וא"ת ומתני' דקתני דמשתבעה נותנין לה י"ב חודש היכי משכחת לה כיון דאין נותנין לעולם אלא ל' יום בבגרות דמסתמא איירי בנתקדשה כשהיא נערה כמו שדרך בני אדם לאסור לקדש את בתו קטנה[ט] ואין פוסקין נמי על הקטנה להשיאה וי"ל דדוקא בבגרה ואח"כ נתקדשה קאמר רב הונא דאין לה אלא ל' יום אבל נתקדשה קודם בגרות יש לה י"ב חודש משעת תביעה וטעמא דכשבגרה קודם שנתקדשה אין לה י"ב חודש דמסתמא הכינה כל תכשיטיה שאם ימלא לה בעל יהא הכל מוכן אבל נתקדשה קודם בגרות אינה מקפדת שכבר היא מקודשת: **מאי** לאו כתבועה דבתולה. ולא מצי לשנויי אין כתבועה דבתולה ובשקידשה ואח"כ בגרה דפשיטא ליה דאז לא הוי בגר כתבועה ור"ת מפרש דסתם האי לישנא דבגרה משמע שנתקדשה (א) בבגר ולא קודם: **תיובתא** דרב הונא תיובתא. תימה דהכא קאי בתיובתא ובפ' נערה המאורסה (נדרים דף ע:) אתיא סוגיא סתמא דהש"ס כוותיה דקאמר אמילתיה דרבי אליעזר [ההיא דבוגרת ששהתה י"ב חודש] דמייתי לעיל בוגרת בל' יום סגי אימא בוגרת וששהתה והיינו כרב הונא ונראה לפרש דה"ק בוגרת בל' יום סגי והיכי קתני במתני' בוגרת ששהתה שנים עשר חודש דמשמע דבוגרת לא סגי לה בשום ענין בלא שנים עשר חודש בל' יום סגי כגון שקידשה לאחר ששהתה י"ב חודש בבגרות ומשני תני בוגרת וששהתה והשתא קתני סתם בוגרת בהדי נערה ששהתה שנים עשר חודש ובהדי אלמנה[י] ששהתה שלשים יום משום דיש בוגרת שדינה כנערה בשנים עשר חודש כגון בגרה יום אחד ונתקדשה ויש בוגרת שדינה כאלמנה כגון עמדה י"ב חודש בבגרותה ונתקדשה והשתא אתיא דלא כרב הונא ובפירוש דסוגיא דהתם אין להאריך כאן: **לקיט** כהן כו'. מעשיר לא פריך דלא שכיח שיאכל בבית ישראל וגם אין רגילין להוליך תרומה עמהם אבל לקוטות רגילין להשתכר עם ישראל ופעמים מתפרנסים משל עצמם: **השתא** מדידהו ספו ליה כו'. ולקיט ישראל בבית כהן לא חיישינן כלל דדוקא מלקיט כהן בבית ישראל הוא דפריך לפי שדרך האכסנאי להשקות לבני הבית כדי למצוא חן בעיניהם וכשהוא מושיט להם אינו מדקדק מה הוא נותן אבל ללקיט[י] ישראל בבית כהן כשפרנסתו עליו בשעת אכילה מדקדק היטב מה הוא נותן לו:

קודיוסטוס

עין משפט נר מצוה

לט א מיי' פ"ו מהל' תרומות הלכה ג ופ"ח הלכה ז:

מ ב מיי' פ"י מהל' אישות הלכה טז סמג עשין מח טוש"ע אה"ע סי' ו סעיף ד:

מא ג מיי' פ"ג מהל' אישות הלכה יט ופי"א מהל' גירושין הלכ' א סמג עשין נ טוש"ע שם סימן לז סעיף ח:

מב ד ה מיי' פ"י מהל' אישות הלכה יז סמג שם טוש"ע שם סימן נה סעיף א:

מג ו מיי' פ"ו מהל' תרומות הלכה ג:

מד ז ח מיי' פט"ו מהל' מכירה הלכה יד יג סמג לאוין קע טוש"ע ח"מ סי' רלב סעיף י:

◆

תורה אור השלם

א) וַיֹּאמֶר אָחִיהָ וְאִמָּהּ תֵּשֵׁב הַנַּעֲרָ אִתָּנוּ יָמִים אוֹ עָשׂוֹר אַחַר תֵּלֵךְ: [בראשית כד, נה]

ב) וְאִישׁ כִּי יִמְכֹּר בֵּית מוֹשַׁב עִיר חוֹמָה וְהָיְתָה גְּאֻלָּתוֹ עַד תֹּם שְׁנַת מִמְכָּרוֹ יָמִים תִּהְיֶה גְאֻלָּתוֹ: [ויקרא כה, כט]

ג) עַד חֹדֶשׁ יָמִים עַד אֲשֶׁר יֵצֵא מֵאַפְּכֶם וְהָיָה לָכֶם לְזָרָא יַעַן כִּי מְאַסְתֶּם אֶת יְיָ אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם וַתִּבְכּוּ לְפָנָיו לֵאמֹר לָמָּה זֶּה יָצָאנוּ מִמִּצְרָיִם: [במדבר יא, כ]

ד) וְכֹהֵן כִּי יִקְנֶה נֶפֶשׁ קִנְיַן כַּסְפּוֹ הוּא יֹאכַל בּוֹ וִילִיד בֵּיתוֹ הֵם יֹאכְלוּ בְלַחְמוֹ: [ויקרא כב, יא]

◆

תוספות רי"ד

דמשהגיע זמן אוכלת בתרומה: **אבל ב"ד וכו'.** כדמפרש טעמא לקמן משום גזירה דעולא: **נותנין לבתולה י"ב חודש וכו'.** מנה"מ אר"ח דאמר קרא תשב הנערה אתנו ימים או עשור מאי ימים אי נימא תרי יומא מישתעי אינשי הכי דאמרי תרי יומא ואי לא עשרה יומא אלא מאי ימים שנה דכתיב ימים תהיה גאולתו ואימא ימים דחודש דכתיב עד חודש ימים דנין ימים סתם מימים סתם ואין דנין ימים סתם מימים שנאמר בהן חודש: **אר"ז קטנה בין היא בין אביה יכולין לעכב.** פי' שאם נתארסה יכולים לעכב יותר מי"ב חודש שלא להשיאה לו עד שתגדיל: **בשלמא איהי מצי מעכבא.** ע"י שקטנה היא ותשמיש קשה לה ואם תנשא לו היום ולמחר כשאינה יכולה לסבול תשמיש וטורח הבית תמרוד בו עד שיגרשנה ותחזור לביתה ונמצאת צריך תכשיטין אחרים ומפני טענה זו יש בידה לעכב אלא אביה אי איהי ניחא לה אביה מאי נפקא ליה מיניה סבר השתא לא ידעא למחר מימרדא ואתיא ונפלה עלי: **א"ר [אבא] בר לוי תנא אין פוסקים על הקטנה להשיאה כשהיא קטנה.** פי' משום טעמא דאמרן אבל פוסקין על הקטנה להשיאה כשהיא גדולה פשיטא. **מ"ד ניחוש דלמא מעיילא בלבה פחד (או חלשא) [מהשתא וחלשא] קמ"ל.** פי' מעכשיו נותנין אל לבה פחד תשמיש וטורח הבית הואיל ומזכירה לה בקוטנה ואימא דאין פוסקין קמ"ל דפוסקין: **ת"ר** המארס את הבתולה בין שתבעה היא והבעל מעכב בין שתבע הבעל והיא מעכבת נותנים לה י"ב חודש משעת תביעה אבל לא משעת האירוסין ובגר ה"ה כתביעה. **כיצד בגרה יום א' ונתקדשה נותנים לה י"ב חודש.** פי' כבתולה: **ולארוסה ל' יום** מאי ולארוסה ל' יום אמר ר"פ ה"ק (ארוסה) **בוגרת שעברו עליה י"ב חודש בבגרותה ונתקדשה נותנים לה ל' יום כאלמנה.** א) פי' אפי' לא בגרה אלא יום א' נותנים לה ל' יום כאלמנה וא"צ להמתין עד י"ב חודש לפרנסה שמאחר שבגרה אין רצויה לשהות עוד ומשעה שקירב זמנה תכשיטיה לפיכך נותנים לה ל' יום שהוא זמן מועט כדי לתקן שאר דברים קטנים: **הגיע זמן ולא נישאו וכו'** אמר עולא ארוסה בת ישראל ד"ת אוכלת בתרומה שנאמר וכהן כי יקנה נפש קנין כספו. **ומ"ט אמרו אינה אוכלת.** פי' הואיל ומה"ת אוכלת: **גזירה שמא ימזגו לה כוס בבית חמי' ותשקה לאחי' ולאחיותי'.** עי' פתרון זה בשמעתא קמייתא דקידושין: **א"ה** אפילו הגיע זמן ולא נשאו נמי.

התם

חשק שלמה על תוס' רי"ד א) אולי צ"ל פי' ולא כרב הונא דאמר דאפילו לא בגרה וכו'.

מסורת הש"ס עם הוספות

א) [לעיל מח: קדושין י:], ב) [תוספתא ריש פרק ה], ג) נדרים ע: עג:, ד) קדושין דף ה. י:, ה) [יבמות סח.], ו) עי' תוס' יבמות פט: ד"ה משתגדיל, ז) [קדושין יא. ע"ש בבא בתרא לב: ועי' תוס' גיטין פו. ד"ה עד], ח) [תוספתא דב"ב פ"ד], ט) קידושין מא., י) לעיל ע"א, כ) ב"מ כ., ל) דברים כא יג, מ) לקמן סג., נ) הוא במתני' דנדרים עג ע"ב (חכמת מנוח).

◆

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מאי לאו וכו' שנתקדשה בבגר. נ"ב וכן מוכח ממאי דפריך בסמוך מהא דתניא בוגרת ששהתה י"ב חודש ר"א אומר יפר כו' דקשה נמי דלמא איירי כשנתקדשה קודם שתתבגר:

◆

הגהות וציונים

א] בכמה ראשונים וברוב הכת"י **בגר** ה"ה **כתביעה** (וכן להלן בתא שמע השני) מאי לאו **כתביעה** דבתולה לא **כתביעה** דאלמנה: ב] בדפו"י נוסף **ארוסה** בוגרת (וכ"ה בראשונים וברוב הכת"י, ולפנינו ע"פ מהרש"ל) ועי' רש"י מהדו"ק: ג] [מלת "רב" נראה מיותר, ועי"ל רש"י ריש נח ע"ב ד"ה אלא לרב שמואל בר יהודה וכו'] (גליון): ד] בילק"ש ובכת"י נוסף **לה**: ה] "ושבסתר" נמחק, ונ"ב עי' קדושין יא ע"א וכ"ה בתוס' ב"ב צב ע"ב ד"ה לסטים (נמוקי הגרי"ב), וכן בכת"י ליתא: ו] לאפוקי מהגירסא בבית "חמיה", עי' ריטב"א ושמ"ק: ז] בכת"י נוסף **שכיר**: ח] דפו"י **דאמור**: ט] בכת"י נוסף **דבר**, וכעי"ז ברש"י קידושין י ע"ב: י] צ"ל **לקיט** (בארות המים, וכ"ה בתוס' שאנץ לקוט):

◆

ליקוטי רש"י

ויאמר אחיה ואמה. ובתואל היכן היה הוא היה רוצה לעכב ובא מלאך והמיתו. **או עשור וכו'.** י' חדשים וא"ת ימים ממש אין דרך המבקשים לבקש דבר מועט ואם לא תרצה תן לנו מרובה מזה [בראשית כד, נה]. **ימים תהיה גאולתו.** ימי שנה שלימה קרויים ימים וכן תשב הנערה אתנו ימים (בראשית כד) [ויקרא כה, כט]. **יפר.** כדאמר לקמן כל הנודרת על דעת בעלה נודרת [נדרים עג:]. דכמאן שנכנסה ברשותו דמי ואמרינן עלה הא גופא קשיא אמרת הבוגרת ששהתה י"ב חדש והלא דין שלה ל' יום דהכי תנן במסכת כתובות נותנין לבתולה שנים עשר חדש לפרנס עצמה וכו' ולאלמנה ולבוגרת ל' יום דבוגרת אית לה מלבושין ותכשיטין וכו' אלמא דבוגרת לא בעינן י"ב חדש. **אימא בוגרת** וששהתה כו'. הא כי דייה והאי כי דייה יפר ומתני' דקתני שהבעל מיפר בבגר לאחר שלשים יום שתבעה לפרנס את עצמה הוא דקאמר [שם ע:]. **וכהן כי יקנה נפש.** עבד כנעני שקנוי לגופו. ואשת כהן אוכלת בתרומה מן המקרא הזה שאף היא קנין כספו ועוד למד ממקרא אחר (במדבר יח יא) כל טהור בביתך וגו' בספרי [ויקרא כב, יא]. **סימפון בעבדים ליכא.** כל דבר המבטל דבר קרוי סימפון שלו כגון שובר הוי סימפון של שטר בשנים אוחזין (ב"מ כ.) וכאן קורא סימפון דבר המבטל את הקידושין או את המקח של עבד [קידושין י:]. **נמצא גנב.** אינו בטל בכך דהא קי"ל המוכר עבד לחבירו ונמצא גנב או קוביוסטוס הגיעו וברייתא היא [בב"ב בהמוכר פירות] (דף נב:) [שם יא.]. קודם לכן גונב ממון [רשב"ם ב"ב צב:].

אוצר החכמה

[ח]קוביוסטוס הגיעו מאי איכא לסטים מזויין או מוכתב למלכות הנהו קלא אית להו מכדי בין למר ובין למר לא אכלה מאי בינייהו איכא בינייהו קבל (א) מסר והלך: רבי טרפון אומר נותנין לה הכל תרומה וכו': אמר אביי מחלוקת בבת כהן לכהן אבל בבת ישראל לכהן דברי הכל מחצה חולין ומחצה תרומה ואמר אביי מחלוקת בארוסה אבל בנשואה דברי הכל מחצה חולין ומחצה תרומה תניא נמי הכי [ב]רבי טרפון אומר נותנין לה הכל תרומה ר"ע אומר [א]מחצה חולין ומחצה תרומה במה דברים אמורים בבת כהן לכהן אבל בת ישראל לכהן דברי הכל מחצה חולין ומחצה תרומה במה דברים אמורים בארוסה אבל בנשואה דברי הכל מחצה חולין ומחצה תרומה רבי יהודה בן בתירא אומר נותנין לה שתי ידות של תרומה ואחת של חולין רבי יהודה אומר נותן[ה] לה הכל תרומה והיא מוכרת ולוקחת בדמים חולין רבן שמעון בן גמליאל אומר כל מקום שהוזכרה תרומה נותנין לה כפלים בחולין מאי בינייהו איכא בינייהו טירחא: היבם אינו מאכיל בתרומה: מאי טעמא [ג][א]קנין כספו אמר רחמנא והאי קנין דאחיו הוא: עשתה ששה חדשים בפני הבעל[ו]: השתא בפני הבעל אמרת לא בפני היבם מיבעיא [ז]זו ואין צריך לומר זו קתני: זו משנה ראשונה כו': מאי טעמא אמר עולא ואיתימא רב שמואל בר יהודה משום סימפון בשלמא לעולא קמייתא שמא ימזגו לה כוס בבית אביה ובתרייתא משום סימפון אלא

קוביוסטוס. גונב נפשות: הגיעו. ללוקח ואין המקח בטל ובריית׳ היא בב"ב בהמוכר פירות המוכר עבד לחבירו ונמצא גנב או קוביוסטוס הגיעו שסתמן גנבים הן: לסטים מזויין. אין דרכו בכך: מוכתב למלכות. חטא למלכות עד שצוה לגזור[ג] עליו שיהרגנו כל מוצאו: קלא אית להו. וסבר וקביל: קבל מסר והלך. קיבל עליו בעל את המומין לסימפון ליכא למיחש לשמא תשקה לאחיה ולאחותה איכא למיחש: מסר. האב לשלוחי הבעל או שהלכו שלוחי האב עם שלוחי הבעל ליכא למיחש שמא תשקה לאחיה ולאחותה דהא ליתנהו גבה[ה] ואיכא למיחש לסימפון: בת כהן בקיאה היא בשמירת תרומה ולמוכרה בימי טומאתה: בת ישראל אינה בקיאה בכך: בארוסה. ובת כהן דהואיל והיא בבית אביה טרח אביה למכור תרומה בחולין לימי טומאה לפי שהוא רגיל בכך: אבל בנשואה. שנותן לה בעלה מזונות בביתה כגון משרה אשתו על ידי שליש דתנן במתניתין (לקמן דף סד:): מחצה חולין. לפי שכל כבודה בת מלך פנימה[ו] ואביה ואחיה אינן אצלה שיתעסקו בצרכיה: רבי יהודה אומר נותנין לה הכל תרומה כו'. בין רבי יהודה לרבי טרפון איכא דאילו ר' טרפון סבר נותנין לה תרומה כדי מזונותיה ואע"פ שהם צריכה לחולין ובאה למכור תרומה אין דמי תרומה מגיעין ליקח בהן חולין שהרי יקרים הם מן התרומה שהכל קופצים עליהן ולרבי יהודה נותנין לה תרומה כשיעור שאם באת ליקח מהלה חולין לא תפחות מן דמי מחלית[ד] חולין אבל טורח מכירה מוטל עליה למכור[ה] לתתה תחת חולין: נותנין לה תרומה כפלים בחולין. קסבר לא מטרחינן לה למוכרה בשוייה אלא נותן לה תרומה הרבה כדי שתתננה בזול ותמצא לוקחין הרבה: איכא בינייהו טירחא. בין רבי יהודה לרבן שמעון: והאי קנין אחיו הוא. וכי מיית ליה פקע ליה קנינו אבל כנסה הרי היא אשתו לכל דבר והכתוב קראה אשתו דכתיב (דברים כה) ולקחה לו לאשה[ז] דקנייה בביאה וכי היכי דקידושי ביאה מאכילין בארוסה דאיתקוש הוויות להדדי[ח] כך מאכילין ביבמה: השתא[ו] בפני הבעל. חוץ מיום אחד אמרת לא אכלה כולם בפני היבם דבעל ידו אין לה לאכול דלאו קנינו היא מיבעיא ליה למימר דלא אכלה: קמייתא. משנה ראשונה שאוסרת משעת אירוסין שהתורה התירתה והם גזרו עד שיגיע זמן לא גזור מפני סימפון אלא שמא תשקה הלכך משנתחייב לזונה דמייחד לה דוכתא וליכא למיחש לשמא תשקה שריוה: ובתרייתא. משנה אחרונה שחזרו וגזרו עד שתכנס לחופה חשו לסימפון: אלא

קוביוסטוס. פירש בקונטרס גונב נפשות ולא משמע הכי בפרק קמא דבכורות (דף ה. ושם)[ט] דקא אמר ליה קיסר לרבן גמליאל משה רבכם גנב היה או קוביוסטוס היה או שאינו בקי בחשבונות היה והתם אממון קאי דאשאילה ראשונה דבכלן של לוים אתה מונה כו' כבר השיבו ועוד דהגיעו מפרש בקונטרס דרובם הכי איתנהו ואין נראה שיהיו רוב העבדים גונבי נפשות ונראה כפירוש רבינו חננאל דמפרש קוביוסטוס משחק בקוביא והא דאמרי' (חולין דף צא:) ויאמר שלחני כי עלה השחר אמר ליה יעקב וכי גנב אתה או קוביוסטוס אתה שאתה מתיירא מן השחר לפירוש הקונטרס אתי שפיר ולפירוש רבינו חננאל נמי י"ל שדרך משחקין בקוביא שנושין בהן ודרכן להטמן מבני אדם: **הנהו** קלא אית להו. פירש בקונטרס וסבר וקביל וקשה לר"ת דבריש המוכר פירות (ב"ב דף צב: ושם) אמר בהדיא ליסטים מזויין או מוכתב למלכות אומר לו הרי שלך לפניך ועוד אמרינן בפרק האומנין (ב"מ דף פ. ושם) שפחה זו שוטה היא נכפית היא כו' הרי זה מקח טעות אם כן בהנך מומי ניחוש לסימפון ומפר"ת קלא אית להו ולא שכיחי ולא חיישינן בהו לסימפון כיון דלא שכיחי והנהו נמי דפרק האומנין לא שכיחי והא דאמרינן בפרק המגרש (גיטין דף פו. ושם) דאתקין רב יהודה בשטרא דעבדי עבדא דנן מולדק לעבדות ופטיר ועטיר מן ערורי מלכא ומלכתא לא משום שהיה צריך להתנות כדפי' דבסתמא נמי הוי מקח טעות אלא משום שופרא דשטרא[י] ורבינו אליהו היה מקיים פירוש הקונטרס דהיכא דקיבל המוכר מעות אמרי' מדלא בדק הלוקח קודם נתינת מעות הני מומין דאית להו קלא א"כ סבר וקיבל והא דאומר לו הרי שלך לפניך מיירי קודם שנתן הלוקח מעות וקצת משמע כן בפרק המוכר פירות (ב"ב דף צב:) דפריך [שם הגיעו לאו משום דרובא הכי איתנהו וש"מ דאזלינן בתר רובא ומאי פריך דלמא[ז]] המוציא מחבירו עליו הראיה אלמא מיירי שהלוקח מוחזק: [ל]**ואפילו** כולן בפני הבעל חוץ מיום אחד אינה אוכלת. פירש בקונטרס[כ] דהוא הדין אפילו כולם בפני הבעל לא אכלה משמת דקנין כספו פקע ליה אלא דאי כולן בפני הבעל הוה אכלה מיהא בחייו ולר"ת נראה דהך דרשא דדריש בגמרא קנין כספו אמר רחמנא והאי קנין דאחיו הוא אסמכתא בעלמא הוא דמדאורייתא מיכל אכלה ולפי משנה ראשונה היכא דאכלה בחיי הבעל אוכלת נמי בזיקת היבם מדקתני ואפי' כולם בפני הבעל חוץ מיום אחד משמע הא כולן בפני הבעל אוכלת ועוד דתנן בפרקין בסדר משנת ירושלמית[ל] הגיע זמן ולא נשאו או שמתו בעליהן אוכלות משלו ואוכלות בתרומה משמע כשמתו בעליהן שהיבם מאכילן בלא ביאה דומיא דהגעת זמן דמיירי בלא נשאו [מ]דאי אחר ביאה פשיטא דאשתו גמורה היא ועוד מביא ראיה מדתניא בתוספתא[מ] זו משנה ראשונה רבותינו אמרו אין האשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה ולא היבמה עד שתיבעל והיינו טעמא דמשנה ראשונה דכשלא אכלה בחיי הבעל אינה אוכלת דהא איכא למיחש לסימפון ולשמא תשקה דהא כיון דלא הגיע זמן בחיי הבעל לא בדק לה דאינו חייב במזונותיה אלא א"כ עמד בדין וברח כדאמרינן בהחולץ (יבמות דף מא:) ולא מייחד לה דוכתא וטעמא משום שאין דרך לאחר אלא מיד הוא רגיל או לחלוץ או לייבם לכך לא תקנו לה מזונות מיבם כמו שתקנו מזונות בהגעת זמן דבעל אבל כשאכלה בחיי הבעל תו ליכא למיחש לסימפון ולשמא תשקה נמי ליכא למיחש דכיון דהגיע זמן מייחד לה דוכתא בבית אביה מסתמא אוכלת שם בכל שעה ואינה זזה ממקומה וא"ת ומאחר דמדאורייתא אכלה כשנפלה מן הנשואין למה אסורה למשנה אחרונה עד שתיבעל הא ליכא למיחש לסימפון שכבר נבדקה בדיקת פנים ויש לומר דמאחר שאסרו ארוסה שהגיע זמנה אסרו נמי ביבמה משום דמיחלפא בה שמתיהן זמן כניסתן לאלתר אבל ק"ק אי תיבעי יבמה קנין כספו דיבם הא דקאמר ביבמות בפרק אלמנה (דף סז: ושם) גבי הא דתנן היבם פוסל ואינו מאכיל אי בת כהן לישראל היא פסיל לה ושבה אל בית אביה כו' ה"ל למימר דהא קנייה כדקאמר התם גבי אירוסין ויש לומר דושבה אל בית אביה אתא למיפסל בת כהן לישראל למידק הא מעיקרא לא אכלה כדאמר התם (דף סח.) א"כ לא אייתר לשומרת יבם אלא הכי קאמר ושבה כתיב כלומר דווקא אותה ששבה אל בית אביה אבל זאת שזקוקה ליבם אינה שבה שהרי תשובה כאילו קנויה לו: **השתא** בפני הבעל אמרת לא בפני היבם מיבעיא. ה"ג [לא] זו אף זו קתני לא מיבעיא ששה חדשים בפני הבעל וששה בפני היבם דלא אכלה אלא אפילו כולם בפני הבעל חוץ מיום אחד לא אכלה וכן מוכיח בירושלמי[נ] דמפרש כולה מתניתין [בלא] זו אף זו: מאי

מסורת הש"ס
עם הוספות

א) ב"ב צב: קדושין יא., ב) [תוספתא ריש פרק ה], ג) [יבמות דף סז:], ד) [ערובין דף עו. וש"נ], ה) [ועי' בתוס' לעיל מח: שלהי ד"ה רב אסי], ו) גיטין יב., ז) יבמות כ., ח) לעיל סוף דף מו, ט) [עי' בכורות ה. איתא בנוסחא אחרת ועי' רש"י בחולין כו: ד"ה ועוד שאלו], י) עי' ב"ב סט:, כ) לעיל נז. ד"ה עשתה, ל) עי' יפה עינים, מ) פ"ה ה"א, נ) ה"ד.

◆

תוספות ישנים

א) [הא דחיישינן הכא לסימפון במסר היינו כרב דאמר לעיל מסירתה לכל חוץ מתרומה. גי' ת"י]:

◆

תורה אור השלם

א) וְכֹהֵן כִּי יִקְנֶה נֶפֶשׁ קִנְיַן כַּסְפּוֹ הוּא יֹאכַל בּוֹ וִילִיד בֵּיתוֹ הֵם יֹאכְלוּ בְלַחְמוֹ: [ויקרא כב, יא]

◆

הגהות וציונים

א] ראשונים וכת"י נותנין: ב] יש להוסיף וכו': ג] "לגזור" ליתא בכת"י, ובנ"א עד **שגזר** עליו: ד] כת"י מחצה, וכ"ה בריטב"א: ה] ברוב הכת"י נוסף תרומה בשויה וליקח חולין ולר' עקיבא עליו לטרוח ולתת מחצה חולין: כל מקום שהוזכר תרומה. לתתה וכו', וכ"ה בריטב"א: ו] בנ"א מכת"י נוסף **כולן**, ועי' רא"ה וריטב"א: ז] גי' רש"ל (גליון) ועי' מהרש"א ומהר"ם שיף, וע"ע בצהר לבנין: ח] שייך לעיל דף נז ע"א על המשנה (גליון): ט] יש להוסיף **ועוד** דאי (לחם אבירים ועוד, ועי' מהר"ם שיף):

◆

ליקוטי רש"י

לסטים מזויין. הורג נפשות וסופו ליהרג [רשב"ם ב"ב צב:]. **דהא לא** שכיח ולא קבלו עליו [קידושין יא.]. **סימפון.** כל דבר המבטל דבר קרוי סימפון שלו כגון שובר הוי סימפון של שטר בשנים אוחזין (ב"מ כ) וכאן קורא סימפון דבר המבטל את הקידושין או את המקח של עבד [שם יב:].

עין משפט
נר מצוה

מה א מיי' פי"ב מהל' אישות הלכה יג:

◆

תוספות רי"ד

התם דוכתא מייחד לה. פי' מאחר שהוא זן אותה תמיד מוציאה מבית אביה ומייחד לה מקום שלא תפסיד מזונותיו, פי' כי היכי דלא ליכול אינש בהדה: **ר"ט אומר וכו'. אמר אביי מחלוקת בבת כהן לכהן אבל בת ישראל לכהן דברי הכל מחצה חולין ומחצה תרומה.** פי' בת כהן אם תטמא יחליף לה אביה חולין בתרומה וחזיא לה ולא תצטרך למוכרה לכהנים בזול ולקנות חולין ביוקר אבל בת ישראל לכהן אין מי שיחליף לה ותצטרך למכור להם בזול הלכך נותנים לה מחצה חולין: **ואמר אביי מחלוקת בארוסה.** פי' ובת כהן. אבל בנשואה ד"ה מחצה חולין ומחצה תרומה: **היבם אינו מאכיל בתרומה.** מ"ט **קנין כספו אמר רחמנא והאי קנין דאחיו הוא.** פי' והלכך אין לו כח להאכילה בגינו אך אם אכלה בחיי הבעל אוכלת דיבם במקום בעל קאי ומכח בעלה קאכלה: **או כולם וכו'. השתא כלם בפני הבעל.** חוץ מיום א' אמרת לא אכלה כלן בפני היבם דע"י אין לה לאכול דלא קנינו הוא לא מיבעיא, זו ואצ"ל זו קתני: **זו משנה ראשונה וכו'.** תניא בתוספתא ולא היבמה עד שתבעל. פי' זו רבנן שאמרו הגיע זמן ולא נשאו שהיא אוכלת בתרומה הוא משנה ראשונה אבל ב"ד של אחריהם אמרו אין האשה אוכלת בתרומה עד שתכנס לחופה וכן היבמה עד שתבעל ואע"ג דאכלה בחיי בעלה. מ"ט **אמר עולא ואיתימא ר"ש ב"י משום** סימפון

תלמוד בבלי <עוז והדר> - טז כתובות תלמוד בבלי עמוד מס 126 **הודפס ע"י תכנת אוצר החכמה**